

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADSKA prosinec 2008

Betlémy na výstavě Nožík Tomáše Krýzy

Soutěžní výstava betlémů, která byla 22. listopadu 2008 veřejnosti zpřístupněna v Muzeu Jindřichohradecka, představuje 24 tvůrců s třiceti díly nejenom z celé České republiky, ale také ze zahraničí. Výstava, jejíž třetí ročník se v letošním roce koná, představuje především díla řezaná z různých typů dřev. Vedle nejčastěji používané lípy jsou to například ořech, smrk, buk, hrušeň nebo švestka. Menší část soutěžních prací byla vytvořena z keramiky, papíru, rybích šupin a paličkováné krajky.

Odborná porota složená z etnografa, kunsthistorika, výtvarníka a řezbáře vybrala ze zaslaných prací tři vítěze z řad profesionálních tvůrců a tři z amatérských betlemářů. První cenu – Zlatý nožík Tomáše Krýzy získal za modernisticky pojatý betlém řezaný ze švestkového dřeva profesionál František Věžník z Třebíče. Stejnou cenu v kategorii amatérů získal za trojdílný monolitický betlém Oldřich Ryčl z Prahy. Stříbrný nožík v kategorii amatérů obdržel jindřichohradecký tvůrce Roman Galek, jehož téměř dvoumetrový deskový betlém připomíná gotické oltáře. Karel Pavlíkovský

Zvláštní cenu ředitele muzea získal betlém slovenského řezbáře Miroslava Kinderu vyřezaný do lipového dřeva

z Říčan u Bma získal stejnou cenu v kategorii profesionálů se svým dřevěným monolitem s názvem „Klanění pastýřů“. O třetí cenu – Bronzový nožík se podělili amatér Jozef Barta z Bratislavy s lipovým monolitem a profesionálka Dagmar Koverdinská z Nového Malína s téměř gotickou řezbou znázorňující Pannu Marii s Ježíškem. Ředitelem Muzea Jindřichohradecka PhDr. Jaroslavem Pikalem byla udělena zvláštní cena Miroslavu Kinderovi z Hámru za monolit z lipového dřeva. Um některých tvůrců bude možno shlédnout „naživo“ při víkendových tvůrčích dílnách v muzeu v adventní době. Dílen se zúčastní například Jan Roda z Prahy, Milan Jochacy z Neratovic, Miroslav Kinder, Jozef Barta a Alojz Machaj ze Slovenské republiky, Jana Půlpytlová z Českých Budějovic a Jaroslav Frencl z Volyně. Všechny oceněné práce je možno shlédnout až do 6. ledna 2009 v Muzeu Jindřichohradecka, kde je k zakoupení také celobarevný katalog výstavy se všemi prezentovanými díly.

Alexandra Zvonařová

Muzeum v Evropě

Rok 2008 se stal pro jihočeské betlemáře obzvláště rušným, neboť o jejich díla byl projeven zájem nejenom doma, ale také v zahraničí.

Nejvýznamnější domácí akcí je bezesporu již III. ročník mezinárodní soutěžní výstavy tvůrců betlémů „Nožík Tomáše Krýzy“, která probíhá od 22. listopadu 2008 do 6. ledna 2009 v Muzeu Jindřichohradecka. Další výstavy, na které muzeum zapůjčilo exponáty, se konají například na Pražském Hradě.

Práce členů Jihočeské pobočky se spolu s historickými betlémy Muzea Jindřichohradecka a díly mnoha českých betlemářů představí na velké výstavě betlémů v jihoitalském klášteře sv. Františka v Giffoni Valle Piana. Výstava, nad níž převzal záštitu papež Benedikt XVI., se uskuteční ve spolupráci s Českým centrem v Římě a bude zahájena 29. listopadu 2008. Velká výstava betlémů, která se zde každoročně koná a prezentuje vedle tradičních italských betlémů také betlémy ze zahraničí, tak seznámí návštěvníky s průřezem české historické a současné betlemářské tvorby.

Jedním z betlémů zapůjčených do Itálie je betlém z kukuřičného šustí J. Pulcové z Hluboké nad Vltavou

Ve výstavních prostorách budou prezentována vedle vzácných jihočeských historických jesliček v čele s papírovým Loděřovským betlémem z počátku devatenáctého století také díla známých jihočeských a českých betlemářů. Mezi více jak čtyřicetkou exponátů nebudou chybět jesličky Jiřího a Martiny Netkových, Romana Galeka, Vladimíra Doubala, Milana Jochacyho, Jana Rody, Jiřího Bůgra, Marie Flaškové, Miroslava Čeňka, Františka Gajdy, Jany Pulcové, Františka Věžníka, Ludka Pokorného, Pavly Vokounové, Karla Pavlíkovského, Oldřicha Ryčla, Marie Dočekalové, Jany Půlpytlové a řady dalších. K výstavě bude vydán celobarevný katalog.

Výstava ve známém rakouském lázeňském městě Bad Ischl, které bylo oblíbeným odpočinkovým místem rakouského císaře Františka Josefa I. a císařovny Sissi, se uskuteční od 28. listopadu 2008 do 31. ledna 2009. V místním muzeu budou představena především díla jihočeských betlemářů, jak těch tvořících v dávné historii, tak i soudobých. Historické betlémy zapůjčilo Muzeum Jindřichohradecka a současné betlémy pocházejí z dílny především členů Jihočeské pobočky Českého sdružení přátel betlémů. Vystaveno bude na čtyřicet jesliček z nejněžších materiálů od dřeva, papíru, přírodnin až po sklo, kůži, nit a těsto. Spolu s jihočeskými betlémy budou v muzeu prezentovány také místní významné pohyblivé jesličky „Kalss – Krippe“, jejichž součástí je na 300 dřevěných vyřezávaných figur, z nichž se část pohybuje.

Alexandra Zvonařová

Novinky v muzejních sbírkách

Díl XXIV. Přírůstek do fondu rukopisů

V letošním roce proběhla řada kulturních akcí v rámci Roku s Jarošovskou krojovou družinou. Jejím cílem bylo připomenout osobnosti, které se zasloužily o vznik družiny i nově obnovenou družinu, která již po několik let opět pracuje a připravuje svá vystoupení pro veřejnost. Muzeum Jindřichohradecka uspořádalo ve spolupráci s družinou a paní Vlastou Nejedlou výstavu Za krojem a tancem do Jarošova nad Nežárkou, která po své premiéře putovala do Pravdovy knihovny v Jarošově nad Nežárkou a do Městského muzea v Počátkách. Obec Jarošov nad Nežárkou vydala stejnojmennou publikaci, podařilo se uspořádat přednášky o Anně Skálové, Kláře Hůlkové a Josefu Miklovi a další vzpomínkové akce. Při přípravě zmínovaných oslav se ale také podařilo zmapovat materiály, které se vztahují k těmto osobnostem a činnosti družiny a pořídit pro Muzeum Jindřichohradecka jejich dokumentaci. Zajímavou tečkou na závěr roku je nový přírůstek do sbírek našeho muzea. Spisovatelka Olga Bojarová darovala muzeu soubor rukopisů své matky, spisovatelky Kláry Hůlkové. Klára Hůlková, rozená Skálová, se narodila 6. července 1898 v čp. 73 v Jarošově nad Nežárkou, v letech 1921-1946 žila v Praze, poté až do své smrti v roce 1975 opět v Jarošově. Již od mládí pracovala Klára společně se svojí sestrou Annou v národopisu. Svůj literární talent využila při sběru a zápisu písní a zvyků starých rodáků a zasloužila se tak i o zachování původní „venkovské“ mluvy. Svoji činností přispěla ke vzniku Jarošovské krojové

Spisovatelka
Klára Hůlková

V blatském kroji
(K. Hůlková uprostřed)

a byla také její neúnavnou propagátorkou. Literárně připravila pro družinu řadu národopisných scén, které družina nastudovala a předváděla při svých vystoupeních nebo jako rozhlasová vystoupení. Soubor darovaných strojopisných textů obsahuje jednak rukopisy románové tvorby a adaptací divadelních her Kláry Hůlkové, ale především národopisné scénky - Doderky, Beseda v Masopustě, Pomlázka, Pálení čarodějnic, Májový večer, Písmičky z Jarošova, Pepík a Anička, Dožínky, Posvícení, Vánoce, Návštěva na blatech. Některé scénky jsou psány přímo pro rozhlasové předvedení, další jsou již zpracovány literárně do zamýšleného knižního vydání pod názvem ROK NA VSI, jehož tisk nebyl realizován. O to cennější je jeho rukopisná verze, zvláště když ze scének dodnes čerpají při svých vystoupeních členové Jarošovské krojové družiny. V Muzeu Jindřichohradecka bude tento cenný soubor trvale uložen ve fondu rukopisů.

Štěpánka Běhalová

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradecka je otevřeno denně mimo pondělí, od 15. prosince denně od 8.30 - 12.00 a 13.00 - 17.00 hodin. **Na Štědrý den a na Silvestra otevřeno pouze dopoledne!** Městská vyhlídková věž je pro veřejnost uzavřena. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen. **Výstavní prostory bývalého kláštera** jsou přístupny denně mimo pondělí do 30. prosince 2008 vždy od 9.00 - 12.00 a od 13.00 - 16.00 hodin.

Provoz knihovny a badatelný Muzea Jindřichohradecka bude z technických důvodů i v měsíci prosinci 2008 omezen (!), v neodkladných případech se obračejte na PhDr. Štěpánku Běhalovou, PhD.

Muzeum Jindřichohradecka Vás zve na koncert **CHVÁLA ZPĚVU**, který se koná **ve čtvrtek 4. prosince 2008 od 17 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Účinkují: **dětské pěvecké soubory Nova Domus a Lyra, mezzosoprán: Martina Kučerová a vokální skupina Fuertes**. Vstupné dobrovolné.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce Zve srdečně všechny zájemce na přednášku **prof. Rudolfa Prokopa** nazvanou „**JINDŘICHŮV HRADEC VLETECH 1881 – 1900 3. část – školství a události v církevním životě**“, která se uskuteční **druhé pondělí v měsíci 8. prosince 2008 od 19 hodin** v konferenčním sále muzea.

Muzeum Jindřichohradecka Vás zve na **SVÁTEČNÍ KONCERT**, který se koná **v úterý 9. prosince 2008 od 17 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Účinkují: **Pěvecký soubor GVN a Dětské pěvecké sbory ZUŠ V. Nováka**. Vstupné dobrovolné.

Klub historie letectví a muzeum Vás zvou na přednášku „**BALÓNY NAD VAJGAREM**“. O svých bohatých zážitcích z balónového létání přednášejí Tomáš Stejskal a Kamil Červený **v pátek 12. prosince 2008 od 18 hodin** v konferenčním sále.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zve na **ADVENTNÍ KONCERT souboru X-TET**, který se koná **v sobotu 13. prosince 2008 od 18 hodin** v kapli Nanebevzetí Panny Marie. Na programu: černošské spirituály. Vstupné 50 Kč.

Muzeum Jindřichohradecka Vás zve na **VÁNOČNÍ KONCERT pěveckého sboru SMETANA**, který se koná **v úterý 16. prosince 2008 od 18 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Vstupné dobrovolné.

Muzeum srdečně zve všechny své příznivce na prohlídku soutěžní výstavy betlémů „**NOŽÍK TOMÁŠE KRÝZY**“, při které se uskuteční **v pátek až sobotu 5. – 6. prosince a pátek až neděli 12. až 14. prosince 2008 vždy od 9 do 14 hodin rezbářské dílny**. K výstavě je vydán katalog. Výstava potrvá do 6. ledna 2009.

Jindřichohradecké muzeum srdečně zve své příznivce na výstavu v prostorách bývalého minoitského kláštera. Výstava s názvem „**SVĚDECTVÍ DIAPOZITIVŮ (PĚTASEMDĚSÁTÍCI NA FRONTÁCH VELKÉ VÁLKY)**“, je umístěna v konferenčním sále. Ve výstavním sále pokračuje výstava hraček, která nese tentokrát název „**PAPÍROVÝ SVĚT**“ a je letos zaměřena na papírové modely. Součástí výstavy je tradiční herní pro děti. Obě výstavy potrvají do 30. prosince 2008.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XVII. 12/2008

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660, 384 363 661 Fax: 384 361 576 E-mail: muzeum@mjh.cz